De zelfstandige periode in de huisartsenpraktijk

Inleiding
In het kaderbesluit CHVG, artikel B.2.1. wordt gesteld dat de opleiding is gericht op het bereiken van door het CHVG vastgestelde algemene competenties en specialisme gebonden competenties.
Dit betekent dat de aanstaande huisarts aan het eind van de opleiding zelfstandig en vakbekwaam als huisarts in een (eigen) praktijk moet kunnen functioneren.
Om die reden is in het Kaderbesluit CHVG artikel C.2. opgenomen dat:

- de opleider de aios in de gelegenheid stelt om in toenemende mate zelfstandig deel te nemen aan de patiëntenzorg;
- de opleider de aios in de gelegenheid stelt om gedurende een beperkte periode zelfstandig de praktijk te voeren.

Doel
Tijdens de zelfstandige periode voert de aios met zo groot mogelijke zelfstandigheid alle voorkomende werkzaamheden in de opleidingspraktijk uit; dus volledig 'waarneemt' voor de opleider. Doel hiervan is dat de aios tijdens deze periode zoveel mogelijk de volledige verantwoordelijkheid voor de opleidingspraktijk aan den lijve ervaart. Hierbij gaat het niet alleen om de reguliere praktijkwerkzaamheden (consulten, (spoed)visites, telefonische overleg, etc.), maar ook om het management van de praktijk, dat in samenwerking met de praktijkassistente moet worden uitgevoerd. Ook is het de bedoeling dat de aios ervaart hoe om te gaan met tijdsdruk, stressvolle situaties en zelfstandigheid.

Wanneer de opleidingspraktijk onderdeel uitmaakt van een duo- of groepspraktijk of een gezondheidscentrum, moet worden afgesproken dat de aios zoveel mogelijk als 'zelfstandige waarnemer' binnen het samenwerkingsverband functioneert.

Opleidingsaspecten
Het is de taak van de opleider om de zelfstandige periode goed voor te bereiden, zowel wat betreft de randvoorwaarden als de onderwijskundige aspecten. Hierbij vindt ook ondersteuning door het opleidingsinstituut plaats. De ervaringen van de zelfstandige periode worden ook in de opleidingsgroep (na)besproken; de leerpunten worden gebruikt bij het bijstellen van het leerwerkplan van de aios.

De opleider bepaalt samen met de aios wanneer de zelfstandige periode plaats zal vinden en geeft hiermee aan dat, vanuit de verantwoordelijkheid als opleider, er vertrouwen bestaat in de capaciteiten van de betreffende aios om zelfstandig te kunnen functioneren.

Wanneer er twijfel bestaat over de geschiktheid van de aios om de geplande zelfstandige periode naar behoren te vervullen, dient zo spoedig mogelijk overleg met de studiebegeleider plaats te vinden.

De zelfstandige periode vindt vóór het selectieve beoordelingsmoment plaats zodat de opleider het functioneren tijdens de zelfstandige periode bij het oordeel kan betrekken.

Planning
Zowel in de eerste opleidingsperiode in de huisartspraktijk (OPH-1), als in de tweede opleidingsperiode in de huisartspraktijk (OPH-2), is een zelfstandige periode in de opleidingspraktijk van 2 weken vast onderdeel van het curriculum.

In OPH-1 wordt de zelfstandige periode in de tweede helft gepland (na de zesde en voor het beoordelingsmoment aan het eind van de negende opleidingsmaand) en in OPH-2 bij voorkeur in het tweede kwartaal, maar in ieder geval vóór de achtste opleidingsmaand.

Tijdens de zelfstandige periode volgt de aios het terugkomdagonderwijs niet.

Richtlijnen
Voor de zelfstandige periode in de opleidingspraktijk gelden de volgende richtlijnen:

- Tijdens de zelfstandige periode dient een 'waarnemend opleider' beschikbaar te zijn als achterwacht. Dit is bij voorkeur een andere opleider of indien dat niet mogelijk is, een huisarts die in de huisartspraktijk werkzaam is. In principe dient de waarnemend opleider deel uit te maken van dezelfde huisartsengroep als de opleider. De waarnemend opleider moet gedurende de zelfstandige periode tijdens de werktijden van de aios (inclusief de eventuele diensten) goed bereikbaar zijn voor overleg en zo nodig ook ter plaatse aanwezig kunnen zijn. Uitgangspunt voor de verantwoordelijkheden van de aios tijdens de zelfstandige periode is maximale, maar controleerbare zelfstandigheid.
- Het al dan niet 'doen' van dienst(en) door de aios tijdens de zelfstandige periode moet, door aios, opleider en eventueel studiebegeleider, goed overwogen en overlegd worden. Zoals reeds vermeld, moet zeker ook in het geval van het 'doen' van dienst aan de vereiste voorwaarden (achterwacht via waarneming opleider, etc.) voldaan zijn. Met name in jaar 1 kan het aanbevelingswaardig zijn tijdens (een deel van) de zelfstandige periode géén of minder diensten te plannen.
- Tijdens de zelfstandige periode moet de reguliere praktijkassistentie aanwezig zijn, in principe fulltime.
- De aios dient gedurende deze periode via de opleider te beschikken over adequate bereikbaarheidsapparatuur.
- Door de opleider mag geen financiële vergoeding voor de zelfstandige periode aan de aios gegeven worden.
- Wanneer het opleidingsinstituut en/of aios er niet van overtuigd zijn dat deze richtlijnen adequaat worden gevolgd dient overleg plaats te vinden. In het uiterste geval kan besloten worden de zelfstandige periode geen doorgang te laten vinden.